

України здійснює забезпечення формування та реалізації єдиної державної податкової політики, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску [1].

Як ми знаємо, час не стоїть на місці й усі сфери розвиваються, в тому числі й ця система. Пройшовши багатогранний шлях свого формування, податкова політика на сьогодні не є до кінця сформованою та потребує адаптації та гнучкості.

Простими слова, податкова система повинна випереджати зміни та проблемні обставини та ґрунтуватися на наступних принципах:

- принцип визначеності – пов'язаний із визначеністю та змістовністю діючої податкової політики та обов'язковою силою для органів виконавчої влади;
- принцип оцінки – формування податкової політики на основі аналізу всіх можливих результатів та якомога точної їх кількісної оцінки з урахуванням як позитивних, так і негативних ефектів присутніх при податкових інноваціях;
- принцип єдності стратегії і тактики – передбачення вироблення доктрини, розробки стратегії та її реалізації, що в свою чергу має передбачати розробку тактики, яка не повинна суперечити стратегії, а разом вони не повинні перешкоджати податковій політиці;
- принцип політичної відповідальності – виконання ролі опитування громадян та з'ясування вірності та доцільності розвитку податкової політики шляхом оцінки їхніх результатів [3].

Але важливо пам'ятати, що науково обґрунтовані принципи податкової політики не лише мають встановлюватися та законодавчо закріплюватися, але й виконуватися.

Отже, основоположною задачею всіх дослідників є досягнення оптимального рівня оподаткування у різних секторах економіки та створення ідеальної податкової системи, здатної забезпечити економічне піднесення держави.

Подальші наукові розвідки будуть стосуватися аналізу податкових реформ та змін, які відбувалися в країні з часів встановлення незалежності та до сьогодні.

Список використаних джерел: 1. Податкова політика-Міністерство Фінансів України. веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk/tax-policy>. 2. Основні принципи формування податкової політики держави та побудови податкової системи. веб-сайт. URL: <https://library.if.ua/book/24/1740.html>. 3. Організаційно-правові принципи реалізації механізмів державної податкової політики. веб-сайт. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/9_2018/105.pdf. 4. Коляда Т. А., Ковалюк А. В. Сутність та значення податкових інструментів у забезпеченні стабілізації національної економіки. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3829/1/4035_IR.pdf. 5. Принципи А. Сміта які пропонував покласти в основу системи оподаткування. URL: https://pidru4niki.com/1894010637804/politekonomiya/printsipi_smit_proponuvav_poklasti_osnovu_sistemi_opodatkuвання. 6. Податкова система: навчальний посібник / Баранова В. Г. та ін.; за ред. В. Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema.pdf>. 7. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / пер. с англ. В. С. Афанасьев. Москва: Эксмо, 2007. 957 с.

УДК 658

А. П. Буряк, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: **О. Ю. Акименко**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ДО ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАКТИКИ

З кожним роком дедалі актуальнішим стає питання щодо вдосконалення роботи податкових органів у сфері податкового контролю, особливо в умовах цифровізації (діджиталізації) економіки, яка стає пріоритетом розвитку більшості цивілізованих країн. Сінгапур, Велика Британія, Нова Зеландія, ОАЕ, Естонія, Японія, Ізраїль – країни-лідери з

розвитку цифрової економіки, які вже взяли курс на цифровий розвиток у сферах транспорту, освіти, електронних засобів і новітніх технологій. По всьому світу частка традиційної економіки зменшується, а цифрової – збільшується, надаючи величезні переваги для країн та бізнесу. Це свідчення того, що зарубіжні економіки здійснюють потужну цифрову й технологічну модернізацію [1], що неодмінно має сприяти вдосконаленню роботи податкових органів.

Особливо гостро це питання постає в Україні, оскільки нині значна частина суб'єктів господарювання ухиляється від сплати податків, про що свідчить рівень тіньової економіки в Україні.

За даними Департаменту стратегічного планування та макроекономічного прогнозування України станом на січень-березень 2021 року рівень тіньової економіки становив 30 % від обсягу офіційного ВВП [2]. Однією з причин такого стану економіки є досить складний процес адміністрування податків, тому основним завданням більшості країн є автоматизація та спрощення цього процесу. Про такий стан речей свідчать результати щорічного дослідження Paying Taxes 2020. Рейтинг, в якому Україна посіла 65-е місце, втративши 11 позицій, формують на основі оцінки простоти сплати податків та кількості податкових платежів [3]. При цьому причиною втрати позицій став розвиток інших країн у сфері податкового контролю.

На сьогодні в Україні йде робота, яка пов'язана з реформуванням податкового адміністрування та переведенням діяльності податкових органів у цифрову форму. При розробці шляхів вдосконалення діяльності податкових органів у сфері податкового контролю доречно звернутися до досвіду країн, які у 2020 році посідали позиції в рейтингу Paying Taxes 2020 вищі за Україну, з-поміж яких Франція, Німеччина, Велика Британія [3].

Насамперед слід зазначити, що в Україні платники податків, відповідно до обраної системи оподаткування, самостійно розраховують необхідну до сплати суму податків; визначають, яку звітність та в який строк подають відповідно до чинного законодавства. Таким чином, додатково витрачається час на пошук необхідної інформації. У порівнянні з іншими країнами показник часу на оформлення та сплату податків в Україні досить високий (табл. 1).

Таблиця 1

Час на оформлення та сплату відповідних податків у різних країнах

Країна	Витрати часу, год	Кількість платежів
Німеччина	218	9,0
Франція	129	9,0
Україна	327,5	5,0

Побудовано автором на основі [4].

На противагу цьому, Франція має найнижчий показник, що пов'язано з можливістю платників податків подавати спільну декларацію про доходи на всіх членів родини [4]. В Україні консолідовану звітність можна ввести для членів сім'ї (наприклад, якщо декілька з членів зареєстровані як ФОП). Це значно зменшить кількість витраченого часу на оформлення та подання звітності, а також полегшить виконання контролю за правильністю нарахування та своєчасністю сплати податків з боку податкових органів.

Якщо ж платник податків допустив помилку в нарахуванні, строках та повноті сплати податків, то йому відповідно нараховується пеня, штрафи і т. ін. Для уникнення допущення подібних помилок та підвищення довіри з боку платників до держави доцільно сформувати відділ консультацій щодо оподаткування. Так, наприклад, у Німеччині консультації надає федеральна служба з питань оподаткування, також є можливість отримати податкову консультацію [2-4]. Отже, в Україні необхідно покращити обслуговування платників податків через вебсайт податкової інспекції та Електронний кабінет платника податків, також провести навчання працівників регіональних ГУ ДПС, оскільки дуже часто вони не можуть надати кваліфіковану відповідь на те чи інше питання і платнику податків доводиться самому шукати відповіді на свої питання у законодавстві або звертатись навіть до юристів.

Щодо Великої Британії, то її особливістю є існування спеціальних уповноважених. Обов'язком уповноважених є вирішення спірних питань між платником податків та податковим інспектором. На цю посаду призначаються професіонали, які розглядають апеляції платників податків. При цьому уповноважені є незалежними від фіскального відомства Великої Британії, тому вони викликають більшу довіру громадян, а їх існування підвищує лояльність платників податків до держави [4]. В Україні ж доцільно було б створити окремий незалежний орган щодо розгляду спірних питань між податковою та платником податків та сформувати окремий податковий суд для розгляду небезпечних справ. Нині в Україні йде процес реформування у сфері адміністрування податків.

Отже, звертаючись до зарубіжного досвіду виділяємо певні напрями реформування діяльності податкових органів, серед яких:

- надання платникам податків можливості отримати кваліфіковану консультацію з питань оподаткування для запобігання допущення помилок при подачі звітності, нарахуванні та сплаті податків і зборів;

- розширення кількості умов, які надають право використовувати консолідовану звітність;

- створення окремих незалежних органів щодо вирішення спірних питань між платником та ДПА, наявність яких підвищить рівень податкового контролю в Україні та довіру платників податків до держави.

Список використаних джерел: 1. Akymenko O., Petrovska A., Zholobetska M., Skrytskyi D. Digital development of the economy and its role in improving the competitiveness of Ukraine. *International Journal of Advanced Science and Technology*. 2020. Vol. 29, No. 8s. Pp. 2290–2296. 2. Департамент стратегічного планування та макроекономічного прогнозування. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні у I кварталі 2021 року. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>. 3. Paying Taxes 2020. Price water house Coopers: веб-сайт. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/press-room/2019/paying-taxes-2020.html>. 4. Андрущенко В. Л., Варналій З. С., Прокопенко І. А., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних держав: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2012. 222 с.

УДК 336.2

Н. В. Заматевская, студентка

Научный руководитель: **А. В. Петракович**, канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры финансов и контроля в сельском хозяйстве

Учреждение образования «Белорусская государственная орден Октябрьской Революции и Трудового Красного Знамени сельскохозяйственная академия», г. Горки, Республика Беларусь

ОЦЕНКА УРОВНЯ НАЛОГОВОЙ НАГРУЗКИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Ключевые слова: *оценка, налоговая нагрузка, сельскохозяйственные организации.*

Налоговая нагрузка – обобщенная характеристика действия налогов, указывающая на долю изъятий в совокупном доходе государства, а также в доходах отдельных категорий плательщиков. Уровень налоговой нагрузки оказывает влияние на выбор организацией: вида деятельности, производственной и финансовой стратегии, организационно-правовой формы и своего местоположения. Анализ налоговой нагрузки необходим руководителям и собственникам организаций для принятия управленческих решений [1].

В экономической литературе представлены различные методики оценки налоговой нагрузки, но наиболее применяемой является оценка налоговой нагрузки экономического субъекта как отношение всех уплачиваемых налогов к выручке от реализации товаров (работ, услуг), включая выручку от прочей реализации [2].

Налоговая нагрузка, как правило, оценивается с помощью относительных показателей, которые соотносят сумму налоговых обязательств организации с одним из показателей, характеризующих ее финансовые результаты (выручку, добавленную стоимость, прибыль и т. д.). Использование относительных показателей для характеристики налоговой нагрузки имеет ряд преимуществ. Во-первых, можно сравнивать различные по масштабу деятельности